

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és Irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom B

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM6261 MAGYAR IRODALOMTÖRTÉNET 20/2							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Selyem Zsuzsa egyetemi docens							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Selyem Zsuzsa egyetemi docens							
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	2	2.6 Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	DF kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	36	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium	12
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					18
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	60				
3.8 A félév össz-óraszám	96				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	
4.2 Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	- előadóterem, vetítő, laptop, hangszórók
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	- szemináriumterem, vetítő, laptop, hangszórók

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C4.2 Az anyanyelvű irodalom változási formáinak magyarázata (korszakok, irányzatok, műfajok stb.) és az irodalmi jelenségek történeti és kulturális kontextusban való értelmezése. A kulcsfogalmak magyarázata az irodalom megértésében, valamint folklórszövegek értelmezése.</p> <p>C4.3 Különböző szövegek és kontextusok összefüggései, szövegelemzési technikák alkalmazása. Egy irodalmi szöveg különböző értelmezési szempontok szerinti megközelítése, valamint a néprajz és a kulturális antropológia fogalmainak és módszereinek használata a népi kultúra jelenségeinek kutatásában.</p> <p>C4.4. Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás magyar irodalomtörténeti vagy népköltészeti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.</p>
Általános kompetenciák	<p>CT1 A nyelv és irodalom szakterület szempontjainak használata figyelembe véve a szakmai etikát.</p> <p>CT2 Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás.</p> <p>CT3 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>A XX. századi magyar irodalom második felében alkotó, esztétikai újítást hozó, s így az irodalomtörténetet befolyásoló szerzők életművének vázlatos, de átfogó, összefüggésekre, irodalmi relációkra koncentráló értelmezése; a tárgyalt történelmi időszak jelentősebb eseményei irodalmi megformálásának problematizálása (diktatúrák, 1956, 1989), az irodalmi jelenségek művészeti és társadalmi kontextusban való szemlélete.</p>
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> a szakirodalom kritikai szempontú olvasása, újragondolása, az ideológiai konstrukciók tudatosítása az elemzés főbb szempontjai: 1. az irodalom társadalmi kontextusa, 2. világirodalmi és művészeti kontextus; 3. a magyar irodalomtörténeti tradíciókhoz való tudatos viszony; 4. az írás materialitása, a nyelv mint anyag; 5. huszadik századi esztétikátörténetek és történelemtörténetek a szemináriumok célja a barátságos szakmai beszélgetés. A vitaindítók esetén fontosabb a beszélgetést provokáló kérdezőtechnika, a kollégák válasza, gesztusaira való odafigyelés, a válaszok beépítése a következő kérdésbe, mint a (természetesen elengedhetetlen) előzetes egyéni felkészülés. Más szóbeli műfajokhoz hasonlóan itt nem a precizitás az elsődleges cél, hanem egymás véleményeinek megvitatása, figyelmes, tapintatos, de határozott érveléstechnika, amely reflektált fogalomhasználathoz, kiértékeléshez és megalapozott, önálló véleményalkotáshoz vezet.

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés a 20. század második felének irodalmába. Történet hiányokkal és	Vizuális előadás prezi.com	

hurkokkal; történelem, elnyomás és irodalom; a nyelv szerepének változása	alapján, problémakörülhatárolás, csoportos beszélgetés, interkulturális és intermediális valamint irodalomtörténeti összefüggések földézése, mnemotechnika, kritikai érzék és gondolkodás-fejlesztés	
Ottlik Géza narratív technikái az <i>Iskola a határon</i> c. regényben		
Történelem – misztika – irodalom		
Pilinszky János műveiben		
Az <i>Újhold</i> és a kísérletezés poétikája: Nemes Nagy Ágnes		
Irodalomtörténet, kánon, nő, férfi, vers és regény. (Weöres Sándor: <i>Psyché. Egy hajdani költőnő írásai</i>)		
Neoavantgárd, fluxus, demokratikus művészet - ahogyan Erdély Miklós művelte (A posztneoavantgárd magatartás jellemzői, A költészet mint ön-összeszerelő rendszer, Marlyi tézisek, Metán)		
Az emlékezet formái Mészöly Miklós prózájában (<i>Saulus</i> , <i>Film</i>)		
Atonális nyelv és ellenállás Kertész Imre regényeiben		
Hagyományok átadása, erotika és politika viszonya Nádas Péter prózájában (<i>Egy családtörténet vége</i> , <i>Saját halál</i>)		
Kelet-európai viszonyok, narráció és fikatív képek Bodor Ádám prózájában		
Önparódia, palimpszeszt, fenséges dilettantizmus Parti Nagy Lajos <i>Grafitnesz</i> és Tolnai Ottó Wilhelm-dalok c. verseskötetében		
Összefoglalás: későmodernitás, neoavantgárd, posztmodern. Kitekintés kortárs tendenciákra: referencialitás-illúzió, medialitás, új kontextusok		
<p>Könyvészet</p> <p>Balla Zsófia – Bodor Ádám: <i>A börtön szaga</i>. Magvető, Budapest, 2001.</p> <p>Hornyik Sándor: Egy megvalósult „poszt-neoavantgárd” utópia. Erdély Miklós művészetpedagógiájáról. http://www.exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=517</p> <p>Selyem Zsuzsa: <i>Psyché a kánonban</i>. <i>Korunk</i> 2016/10.</p> <p>Vásári Melinda: "Ecce Homo". <i>Archívum és atmoszféra. Mészöly Miklós: Film. Prae</i>, 2012/4.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumok megbeszélése, vitaindítók, proxémiai feltételek, kérdezői technikák; Pilinszky János: Ravensbrücki passió	Közös szeminárium-szervezés, megbeszélés	

2. A vers mint filmes inspiráció: Nemes Nagy Ágnes: Védd meg - Enyedi Ildikó: A testről és lélekről	Hallgatói prezentáció, vita egymás hozzászólásainak maximális figyelembevételével	
3. Weöres Sándor gyermekversei		
4. Neoavantgárd szövegformálás: Erdély Miklós: Metán		
5. A személy törekénysége és kreativitása diktatúrában. Kertész Imre: <i>Gályanapló</i>		
6. Az ember és a fa életciklusa Nádas Péter <i>Saját halál</i> c. könyvében		
	Az értékelés megbeszélése, kritériumok összegzése, a korszak irodalmának etikai és pedagógiai vonatkozásai	

Ajánlott irodalom és film

Angyalosi Gergely: A szellem jelen van. Nemes Nagy Ágnes: *Az élők mértana. Élet és Irodalom*, 2004. július 23. 25.

Balassa Péter: *Nádas Péter*. Kalligram, Pozsony, 1997. 91-113.

Balassa Péter: *Passió és állathecc. Mészöly Miklós Filmjéről és művészetéről*. = B. P.: A színeváltozás. Budapest. 1982. Szépirodalmi Könyvkiadó, 302–343.

Béládi Miklós (szerk.): *A magyar irodalom története 1945-1973*. Akadémiai, Bp., 1984. (Spenót)

Borbély Szilárd: Kádáriában éltem én is! *Élet és irodalom*, 2003. június 20.

Csehy Zoltán: *Szodoma és környéke*. Kalligram, Pozsony, 2014.

Derék Pál: A magyar neoavantgárd irodalom. Jelentéstelenítés, szabadság, levegő (lélegzet). In: *Né/ma? Tanulmányok a magyar neoavantgárd köréből*. Ráció, Budapest, 2004. 11-38.

Esterházy Péter: *Bevezetés a szépirodalomba*. Magvető, Bp., 1986.

Esterházy Péter: Csokonai Lili: *Tizenhét hatyúk*. Magvető, Bp., 1987.

Forgács Péter: *Saját halál*. 2007. 118'

György Péter: *Kádár köpönyege*. Magvető, Bp., 2005. 13-77.

Gyurgyák János – Kisantal Tamás (szerk.): *Történetelmélet I-II*. Osiris, Bp., 2006.

Hornyik Miklós: Éjszakai hajózás. Ottlik Géza életművéről.

<http://www.kortaronline.hu/regiweb/0505/hornyik.htm>

Jakuss Ildikó – Hévízi Ottó: *Ottlik-veduta*. Kalligram, Pozsony, 2004.

Kulcsár Szabó Ernő: *A magyar irodalom története 1945-1991*. Argumentum, Bp., 1994.

Margócsy István: "névszón ige" – Vázlat az újabb magyar költészet két nagy poétikai tendenciájáról. In:

“Nagyon komoly játékok” Pesti Szalon, Bp., 1996.

Margócsy István: Weöres Sándor: Negyedik szimfónia. Értelmezési kísérlet.
<http://ketezer.hu/2010/12/margocsy-istvan-weores-sandor-negyedik-szimfonia-ertelmezesi-kiserlet/>

Németh Zoltán: *Parti Nagy Lajos*. Kalligram, Pozsony, 2006. pp. 244-257.

Ottlik Géza: *Továbbélők*. Jelenkor, Pécs, 2000.

Reichert Gábor: *Megfelelési kényszer*. Politikum és esztétikum összefüggései Déry Tibor ötvenes évekbeli művészetében. Magyar Irodalomtörténeti társaság, Budapest, 2018.

Rohonyi Zoltán (szerk.): *Irodalmi kánon és kanonizáció*. Osiris, Bp., 2001.

Romsics Ignác: *Magyarország története a XX. században*. Osiris, Bp., 2002.

Clara Royer: *Kertész Imre élete és halálai*. Fordította Marciszovszky Anna. Magvető, Budapest, 2019.

Sári László: Test és politika: homoszociális viszonyok Ottlik Géza *Iskola a határon* c. regényében
[Irodalomtörténet, 2003/4.](http://irodalomtortenet.hu/2003/4)

Schein Gábor: *Nemes Nagy Ágnes költészete*. Bp., 1995, Belvárosi Könyvkiadó. 5-29.

Schein Gábor: *Poétikai kísérlet az Újhold költészetében*. Universitas, Bp., 1998. 187-228.

Selyem Zsuzsa: Anyaállat, rókatárgy. <http://aszem.info/2017/12/anyaallat-rokatargy/>

Szávai Dorottya: Jóbon innen és túl. Pilinszky Camus-olvasatáról. [Kortárs, 2002/9.](http://kortars.net/2002/9)

Szegedy-Maszák Mihály – Veres András (szerk.): *A magyar irodalom története*. III. Kötet. Gondolat, Bp., 2007.

Szolláth Dávid: *Mészöly Miklós*. Jelenkor, Bp., 2020.

Tamás Gáspár Miklós: *Törzsi fogalmak*. Atlantisz Kiadó, Budapest, 1999.

Weöres Sándor et alii (szerk.): *Három veréb hat szemmel*. Antológia a magyar költészet rejtett értékeiből és furcsaságaiból (1976)

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvadásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi szférák képviselőivel, a tantárgy könyvészete a szakmai elvárások szerint volt kialakítva
Az előadások és a szemináriumok anyagának néhány fejezete konferenciákon volt előadva és megvitatva

10. Értékelés

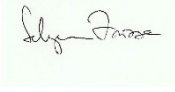

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A művek ismerete	Írásbeli vizsga	50%
	Pontos, koncentrált kifejezőmód		
10.5 Szeminárium / Labor	A jelenlét minősége, hozzászólások	Azonnali szóbeli reflexió a résztvevők részéről, pluszpontok	25%

	Szemináriumi vitaindítás nyitottsága, a kollégák hozzászólásainak figyelembevétele	Azonnali szóbeli reflexió a résztvevők részéről, 1-10-ig terjedő osztályzat a szemináriumvezető részéről a vitaindító bevonásával	25%
--	--	---	-----

10.6 Minimális követelmények

- Az irodalmi művek ismerete
- Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás a megengedett)
- a félév során egyszer szemináriumi vitaindítót tartani
- átmenő jegy elérése az írásbeli vizsgán (a végső jegy 50%-a). Az írásbeli vizsga formája: konkrét kérdésekre konkrét, választékos, körültekintő válaszok, megadott formai megkötéssel: néhány (3, 5 vagy 7) mondat. Koncentrált, átgondolt és vállalt szövegeket várok, melyekből kiderül: (1) a primér szövegek ismerete, (2) a tudatos interpretációs viszony. Három kérdésre kell majd válaszolni, és minden kérdésnél két lehetőség közül lehet szabadon választani. Célja ennek a vizsgázási formának az, hogy ne az esetleges ismerethiányt pontozza le, hanem a tudást és a megfogalmazásbeli igényességet értékelje.

A kitöltés időpontja 2024. április 11.	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.15.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása 	A kar pecsétje